

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1ObdoV/3/2017
Identifikačné číslo spisu: 7000899645
Dátum vydania rozhodnutia: 26.10.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Beáta Miničová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:7000899645.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: Ing. Jozef Marcinčin, Štúrova č. 44, Košice, správca konkurznej podstaty úpadcu FÉNIX VP, s. r. o., so sídlom Lúčna 14, Košice - mestská časť Šaca, IČO: 36 183 032 (pôvodne FÉNIX VP, s. r. o.), proti žalovanej: JUDr. Irena Sopková, Hlavná 25, Košice, správkyňa konkurznej podstaty úpadcu KAVEKO INTERNATIONAL, spol. s r. o., so sídlom Na Záhumní 1, Košice - mestská časť Šaca, IČO: 31 694 136, o určenie pravosti pohľadávky vo výške 3 609 385,45 eur (108 736 343,05 Sk), o dovolaní Ing. F. B. a Ing. W. B., obaja bytom Lúčna 14, Košice, právne zastúpení JUDr. Augustínom Tomášom, advokátom, so sídlom Floriánska 16, Košice, proti uzneseniam Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 23. apríla 2013, č. k. 3Obo/45/2012-240 a zo dňa 23. apríla 2013, č. k. 3Obo/45/2012-244, takto

rozhodol:

Uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 23. apríla 2013, č. k. 3Obo/45/2012-240 a zo dňa 23. apríla 2013, č. k. 3Obo/46/2012-244 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Košiciach, ako súd prvej inštancie, uznesením zo dňa 02. 05. 2012, č. k. 7Cb/786/2000-187, zamietol návrh Ing. F. B. zo dňa 29. 03. 2012 na pripustenie jeho vstupu do konania, a uznesením zo dňa 02. 05. 2012, č. k. 7Cb/786/2000-188, zamietol návrh Ing. W. B. zo dňa 29. 03. 2012 na pripustenie jej vstupu do konania.
2. V dôvodoch uznesení súd prvej inštancie uviedol, že žalobca sa žalobou doručanou súdu dňa 11. 10. 2000 domáhal určenia pravosti svojej pohľadávky vo výške 108 736 346,05 Sk a zároveň podal návrh na vydanie predbežného opatrenia. Po začatí konania bol uznesením Okresného súdu Košice I zo dňa 16. 07. 2009 vyhlásený konkurz na majetok žalobcu a za správca konkurznej podstaty bol ustanovený Ing. Jozef Marcinčin, ktorý dal súhlas s pokračovaním konania. Citoval návrh Ing. F. B. a uviedol, že Ing. F. B. je od 12. 04. 2005 konateľom úpadcu.
3. Prvoinstančný súd poukázal na uznesenie zo dňa 22. 10. 2010, ktorým súd zamietol návrh Ing. F. B. zo dňa 02. 02. 2010 na pristúpenie do konania ako vedľajšieho účastníka na strane žalobcu. Uvedené rozhodnutie bolo potvrdené uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 03. 05. 2011, č. k. 1Obo/169/2010-100 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 24. 11. 2011, č. k. 1ObdoV/36/2011, bolo odmietnuté dovolanie Ing. F. B. proti uzneseniu najvyššieho súdu zo dňa 03. 05.

2011.

4. Krajský súd v Košiciach zdôraznil, že vo veci nariadil pojednávanie na deň 02. 04. 2012 a že dňa 30. 03. 2012 bolo súdu doručené podanie Ing. Vladimíra Kramariča zo dňa 29. 03. 2010, v ktorom uviedol, že zmluvou o postúpení pohľadávky zo dňa 26. 02. 2012, uzavretou medzi spoločnosťou FÉNIX VP v konkurze ako postupcom a Ing. F. B. ako postupníkom, sa Ing. B. stal veriteľom úpadcu KAVEKO INTERNATIONAL, s. r. o., v rozsahu pohľadávok, ktoré sú predmetom tohto sporu a splnením podmienky podľa § 47 ods. 4 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov (ďalej aj ako „ZKV“), sa stal konkurzným veriteľom úpadcu KAVEKO INTERNATIONAL, s. r. o. Preto žiadal pripustiť jeho vstup do konania na miesto doterajšieho žalobcu, a to v rozsahu pohľadávok, ktoré boli postúpené. Z pripojenej zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 26. 02. 2012, konajúci súd zistil, že za postupcu spoločnosť FÉNIX VP, s. r. o., túto zmluvu podpísal konateľ spoločnosti Ing. F. B., ktorý zmluvu podpísal aj ako postupník. Krajský súd uviedol, že na majetok úpadcu spoločnosť FÉNIX VP, s. r. o., bol vyhlásený konkurz dňa 16. 07. 2009, ktorým dňom bol ustanovený správca konkurznej podstaty, na ktorého prešlo oprávnenie úpadcu nakladať s majetkom podliehajúcim konkurzu a oprávnenie konať za úpadcu vo veciach týkajúcich sa konkurznej podstaty. Konajúci súd konštatoval, že predmetom tohto konania sú pohľadávky, ktoré úpadca FÉNIX VP, s. r. o., pred vyhlásením konkurzu na jeho majetok uplatnil voči žalovanej ako správkyni konkurznej podstaty KAVEKO INTERNATIONAL, s. r. o. Preto sa jedná o pohľadávky, ktoré sú súčasťou konkurznej podstaty úpadcu FÉNIX VP, s. r. o.

5. S poukazom na skutočnosť, že vyhlásením konkurzu na majetok úpadcu FÉNIX VP, s. r. o., i keď tento nestráca právnu subjektivitu, konateľ už nie je oprávnený nakladať s majetkom úpadcu a konať v mene úpadcu, a teda ani podpisovať zmluvu o postúpení. Z dôvodu, že uvedený právny úkon neurobila oprávnená osoba, t. j. správca konkurznej podstaty, ale tento úkon urobil úpadca, konajúci súd tento úkon označil za absolútne neplatný, a preto aj nespôsobilý na pripustenie zámeny účastníka konania podľa § 92 O. s. p. Odkaz Ing. Kramariča na ustanovenie § 44 ods. 2 zákona 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii v znení neskorších predpisov (ďalej aj ako „ZKR“), konajúci súd označil za neaktuálny, nakoľko neúčinnosť sa môže vzťahovať iba na úkony, ktoré sú platné. V zmysle uvedených dôvodov, krajský súd návrhy Ing. F. B. a Ing. W. B. na pripustenie ich vstupu do konania, zamietol.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací, na odvolanie Ing. F. B. a Ing. W. B., napadnutými uzneseniami zo dňa 23. 04. 2013, č. k. 3Obo/45/2012-240, č. k. 3Obo/46/2012-244, uznesenia súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil podľa § 219 O. s. p. Odvolací súd s poukazom na § 92 ods. 2 O. s. p. uviedol, že základnou otázkou pre posúdenie dôvodnosti odvolaní je, či súd prvej inštancie pochybil, keď návrhy na pripustenie vstupu do konania na miesto doterajšieho účastníka zamietol z dôvodu, že dospel k záveru, že nenastala právna skutočnosť, s ktorou podľa Ing. B., právne predpisy spájajú prevod práv, prechod práv a povinností z doterajšieho účastníka na strane žalobcu - spoločnosti FÉNIX VP, s. r. o., na Ing. B.

7. Z predložených dôkazov podľa odvolacieho súdu nie je sporné, že zmluva o postúpení pohľadávok, o ktorú Ing. B. jeho návrh opiera bola uzatvorená po vyhlásení konkurzu na spoločnosť FÉNIX VP, s. r. o. Sporné nie je ani to, že zmluvu podpísala totožná osoba za postupcu aj postupníka Ing. B. Ing. B. ako konateľ spoločnosti úpadcu FÉNIX VP, s. r. o., po vyhlásení konkurzu už nemohol uzatvárať zmluvu o postúpení pohľadávok, nakoľko oprávnenie nakladať s majetkom úpadcu po vyhlásení konkurzu prináleží iba správcovi konkurznej podstaty v danom prípade Ing. Marcinčincovi. Tvrdenie Ing. B., že konajúci súd nemal oprávnenie sa zaoberať platnosťou zmluvy o postúpení v konaní o jeho návrhu na pripustenie jeho vstupu do konania na miesto doterajšieho žalobcu, podľa odvolacieho súdu právne neobstoí. Z ustanovenia § 92 ods. 2 O. s. p. mal odvolací súd za to, že súd môže pripustiť, aby do konania vstúpil ďalší účastník, ak po začatí konania nastala právna skutočnosť. Tento fakt musí byť zrejmý a pravdivý, čo súd pri rozhodnutí o návrhu účastníka na pripustenie jeho vstupu do konania, musí skúmať a nemôže vychádzať z tvrdenia toho, kto má záujem na vstupe do konania práve z dôvodu, že právna skutočnosť po začatí konania, nastala. Polemizovanie Ing. B. o iných konaniach v odvolaní uvedených, ako aj jeho vstupe do konania zo zákona, je pre posúdenie dôvodnosti predmetného odvolania, podľa odvolacieho súdu bezpredmetné. Pokiaľ Ing. B. bol názoru, že sa účastníkom konania (stranou sporu) stal zo zákona, potom bol aj jeho návrh na pripustenie jeho vstupu do konania bezpredmetný. Odvolací súd zdôraznil, že predmetom odvolania nie je, či sa Ing. B. stal účastníkom konania zo zákona, ale či súd prvej inštancie jeho návrh a pripustenie do konania namiesto doterajšieho žalobcu s poukazom na § 92 ods. 2 O. s. p.,

zamietol správne. V uznesení sp. zn. 3Obo/46/2012 k odvolaniu Ing. B. uviedol, že z ust. § 92 ods. 2 O. s. p. je jednoznačné, kedy môže súd pripustiť, aby do konania vstúpil ďalší účastník, t. j. za splnenia podmienky, ak po začatí konania nastala určitá právna skutočnosť. Pokiaľ má súd rozhodnúť o návrhu, aby do konania vstúpil ďalší účastník, v danom prípade na miesto doterajšieho žalobcu na základe toho, že po začatí konania nastala právna skutočnosť, konajúci súd musí zistiť, či takáto právna skutočnosť skutočne nastala a nemôže vychádzať iba z tvrdenia toho, kto tvrdí, že na neho práva a povinnosti boli prevedené, alebo na neho prešli. Z uvedeného vyplýva, že konajúci súd nepochybil, keď pri rozhodovaní o návrhu na pripustenie vstupu do konania na miesto doterajšieho účastníka sa s otázkou platnosti zmluvy o prevode pohľadávok zaoberal. Pokiaľ ide o ostatné dôvody Ing. B., na ktoré sa odvoláva aj Ing. B., tieto odvolací súd považoval za právne irelevantné a bezpredmetné.

8. Proti rozhodnutiam odvolacieho súdu, podali Ing. F. B. a Ing. W. B. dovolania.

9. Dovolateľ Ing. F. B. svoje dovolanie, doplnené JUDr. Augustínom Tomášom, advokátom, ktorý mu bol ustanovený na základe rozhodnutia Centra právnej pomoci dňa 01. 12. 2014, odôvodňuje aplikáciou ust. § 237 písm. f/ O. s. p. v spojení s ust. § 241 ods. 2 písm. a/ a c/ O. s. p. Dovolatelia majú za to, že postupom súdu sa im odňala možnosť konať pred súdom a napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolateľka Ing. W. Kramaričová tak, ako aj v odôvodnení odvolania, tak aj v podanom dovolaní, sa odvoláva na dovolanie Ing. F. B. Uvádza, že M. tie isté skutočnosti, najmä, že jej bola odňatá možnosť konať pred súdom. Poukázala aj na skutočnosť, že odvolací súd odôvodnil napadnuté uznesenie konaním na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 7Cb/86/2000, ktoré nepozná a ktoré nemá s jej vecou nič spoločné.

10. Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa dovolateľov ako súd odvolací zaujal svoje stanovisko len v jedinom smere, a to, že sa absolútne stotožňuje s názorom prvoinstančného súdu, že z predložených dôkazov nie je sporné, že zmluva o postúpení pohľadávok, o ktorú dovolateľ opiera svoj návrh, bola uzatvorená po vyhlásení konkurzu na spoločnosť FÉNIX VP, s. r. o. a sporné nie je ani to, že zmluvu podpísala totožná osoba za postupcu aj postupníka Ing. B., pričom Ing. B. ako konateľ spoločnosti úpadcu FÉNIX VP, s. r. o., po vyhlásení konkurzu, už nemohol uzatvárať zmluvu o postúpení pohľadávok, nakoľko oprávnenie nakladať s majetkom úpadcu po vyhlásení konkurzu prináleží iba správcovi konkurznej podstaty.

11. K uvedenému dovolatelia uviedli, že odvolací súd neuvádza žiadne zákonné ustanovenie, o ktoré opiera svoje bližšie uvedené úvahy. Dovolatelia majú za to, že ani prvoinstančný súd vo svojom rozhodnutí neuvádza žiadne zákonné ustanovenie, na základe ktorého dospel k záveru o absolútnej neplatnosti Zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 26. 02. 2012. Dodali, že incidenčné konanie nie je pokračovaním konkurzného konania, ale jedná sa o konanie sui generis, na ktoré sa ustanovenia ZKV nevzťahujú (judikát NS SR č. 29/2006, sp. zn. ObdoV/23/2003). Z ust. §7 ods. 4 ZKV vyplýva, že postupník sa stáva konkurzným veriteľom k postúpenej pohľadávke zo zákona, len na podklade jeho vôle za bezvadného splnenia v tomto ustanovení stanovených podmienok. Ex-post preskúmanie ich splnenia zveril zákonodarca výhradne do právomoci konkurzného súdu, pričom použitie analogického ustanovenia O. s. p. z posudzovania explicitne vylúčil. Z toho podľa dovolateľov vyplýva, že súd v incidenčnom konaní nie je oprávnený splnenie týchto podmienok posudzovať - zákonodarca mu túto právomoc odňal. Iný výklad by mohol podľa dovolateľov viesť k takému výsledku, kedy by sa dovolateľ stal konkurzným veriteľom popretej a o určenie pravosti zažalovanej pohľadávky, súd v incidenčnom konaní by ho však nepripustil aby svoje právo zaručené ust. §23 ZKV mohol využiť. Týmto súdy podľa dovolateľov upreli ich základné právo na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 Dohovoru, s bezprostredným dôsledkom porušenia ich základného práva na obranu jeho majetkových hodnôt chránených čl. 20 ods. 1 ústavy, ako aj čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru. Dovolatelia zdôraznili, že súd mal len overiť, v konkurznom konaní, či sú splnené podmienky pre účasť dovolateľov v konaní a na podklade tohto overenia mal rozhodnúť o ich návrhu.

12. Z odôvodnenia napádaných rozhodnutí podľa dovolateľov vyplýva, že súdy svoje rozhodnutie opreli najmä o ustanovenia zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii. Dovolateľ namieta, že súd svoje rozhodnutie založil na ustanoveniach zákona, ktoré použiť nemohol. Zákon o konkurze a reštrukturalizácii (predtým „o konkurze a vyrovnaní“) súd k dispozícii nemá, pretože súd v incidenčnom konaní nie je konkurzným súdom a incidenčné konanie nie je ani konkurzným konaním, ani pokračovaním konkurzného konania.

13. Pre rozhodnutie súdu o návrhu dovolateľov na pripustenie ich vstupu do incidenčného konania je

podľa názoru dovolateľov právne irelevantné, či je zmluva o postúpení pohľadávok platná alebo neplatná. Súd v takomto incidenčnom konaní, vo veci predmetného návrhu má skúmať, či navrhovateľ na pripustenie do konania, je alebo nie je konkurzným veriteľom zo zažalovanej pohľadávky, či je žalovaná pohľadávka v konkurznom konaní prihlásená a či je popretá. Z ust. §7 ods. 4 ZKV podľa dovolateľov nesporne vyplýva, že skúmanie platnosti zmluvy zveril zákonodarca konkurznému súdu a žiadnemu inému (analogicky viď. napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 4Obo/19/2008, str.7).

14. Dovolatelia poukázali aj na uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 1Obo/49/2012, v ktorom sa uvádza, že podľa ust. § 44 ods. 1 a 2 zákona č. 7/2005 Z. z, ktorého režimom sa spravujú úkony úpadcu FÉNIX VP, s. r. o., oprávnenie úpadcu nakladať s majetkom podliehajúcim konkurzu a oprávnenie konať za úpadcu vo veciach týkajúcich sa tohto majetku, vyhlásením konkurzu prechádza na správcu, správca pritom koná v mene a na účet úpadcu. Právne úkony úpadcu urobené počas konkurzu, ak ukracujú majetok podliehajúci konkurzu, sú voči jeho veriteľom neúčinné, tým nie je dotknutá ich platnosť. Preto majú dovolatelia za to, že ak v čase rozhodovania o návrhu dovolateľov, títo boli konkurznými veriteľmi úpadcu a boli a sú jeho veriteľmi z popretej a o určenie pravosti zažalovanej pohľadávky, súd im v konaní o určenie jej pravosti nemôže uprieť ich základné právo túto ich majetkovú hodnotu brániť. U uvedeného je podľa dovolateľov zrejmé, že zákonné podmienky boli splnené už dňom 27. 02. 2012 a súd v incidenčnom konaní už nebol a nie je oprávnený splnenie týchto podmienok posudzovať, mal ich splnenie iba zákonným spôsobom preveriť.

15. Dovolatelia majú preto za to, že uvedeným konaním a dotknutými rozhodnutiami, súdy odňali dovolateľom možnosť konať pred súdom podľa § 237 písm. f/ O. s. p.

16. V dovolaní dovolatelia ďalej zdôraznili, že nevysporiadanie sa s námietkami uvedenými v odvolaní, ktoré námietky boli zásadného charakteru, ako aj dezinterpretácia obsahu ich odvolacích námietok, zakladá nepreskúmateľnosť napádaných rozhodnutí z dôvodov nedostatočného a riadneho odôvodnenia rozhodnutia. Nepreskúmateľnosť zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O. s. p. a dôvodnosť podľa § 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p.

17. Vzhľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti dovolatelia navrhujú, aby dovolací súd v zmysle § 243b ods. 2 a 3 v spojení s § 243d ods. 1 O. s. p. zrušil napadnuté uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ako aj uznesenia súdu prvej inštancie a vec vrátil Krajskému súdu v Košiciach na ďalšie konanie a priznal dovolateľom náhradu trov dovolacieho konania.

18. Najvyšší súd Slovenskej republiky o dovolaniach podaných Ing. F. B. a Ing. W. B. rozhodol uznesením zo dňa 26. novembra 2015, č. k. 1ObdoV/19/2013, 1ObdoV/20/2013 tak, že dovolania odmietol. V odôvodnení svojho rozhodnutia konštatoval, že vady konania naplňajúce dôvod prípustnosti dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p., nezistil. Rozhodnutia súdu prvej inštancie, ako aj odvolacieho súdu považoval za dostatočne odôvodnené a so závermi v nich vyjadrenými sa stotožnil. Preto dovolania Ing. F. B. a Ing. W. B. odmietol ako neprípustné.

19. Na sťažnosť Ing. W. B. a Ing. F. B. pre porušenie práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na právnu pomoc podľa čl. 47 ods. 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, rozhodol Ústavný súd Slovenskej republiky Nálezom zo dňa 11. januára 2017, č. k. I. ÚS 551/2016-45, tak, že základné právo Ing. W. B. a Ing. F. B. na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a právo Ing. W. B. na právnu pomoc podľa čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. novembra 2015, sp. zn. 1ObdoV/19/2013, 1ObdoV/20/2013, porušené boli. Ústavný súd Slovenskej republiky zároveň označeným Nálezom uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 26. novembra 2015, sp. zn. 10bdoV/19/2013, 10bdoV/20/2013, zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

20. Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojom rozhodnutí konštatoval, že z odôvodnenia rozhodnutia dovolacieho súdu nie je zrejmé, na základe akého postupu spojil dovolania sťažovateľov na spoločné konanie a rozhodol o nich jedným uznesením, prečo rozhodol o dovolaní sťažovateľky bez toho, aby bola v dovolacom konaní riadne zastúpená ustanoveným zástupcom a žiadnym spôsobom nevysvetlil dôvody, ktoré ho viedli k tomu, že rozhodnutia nižších súdov sú vecne správne, nereagujúc primeraným spôsobom na argumentáciu uvedenú v dovolaniach sťažovateľov. Ústavný súd ďalej poukázal na rozhodnutia najvyššieho súdu v obdobných veciach sp. zn. 1Obo/49/2012, 6Cdo/42/2011 a uviedol, že napriek skutočnosti, že sťažovatelia vo svojom dovolaní na rozdielnu judikatúru upozornili, túto aj

doložili, dovolací súd na túto ich legitímnu požiadavku nereagoval a nevysvetlil ani dôvod odklonu od vlastnej judikatúry. Ďalej konštatoval, že bolo povinnosťou odvolacieho, ako aj dovolacieho súdu na túto argumentáciu sťažovateľov primeraným a ústavne konformným spôsobom reagovať, najvyšší súd však v odôvodnení napadnutého rozhodnutia nedal presvedčivú a jasnú odpoveď na podstatné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany a nereagoval ani na podstatné odvolacie a následne dovolacie námietky. Ústavný súd preto vyslovil, že uznesením najvyššieho súdu bolo porušené základné právo sťažovateľov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, pričom uznesenie najvyššieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Vzhľadom na absenciu právoplatného rozhodnutia Centra právnej pomoci o poskytnutí právnej pomoci sťažovateľke v čase rozhodovania dovolacieho súdu a neodôvodnenie takéhoto postupu ústavný súd konštatoval aj porušenie základného práva sťažovateľky na právnu pomoc podľa čl. 47 ods. 2 ústavy.

21. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) ako súd dovolací [(§ 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“)], v ďalšom konaní po zistení, že dovolania podali včas dovolatelia zastúpení v súlade s § 429 ods. 1 C. s. p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C. s. p.) preskúmal vec a dospel k záveru, že napadnuté uznesenia odvolacieho súdu je potrebné zrušiť.

22. Vzhľadom k tomu, že dovolania boli podané pred 01. 07. 2016, t. j. za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O. s. p.“), dovolací súd postupoval v zmysle ustanovenia § 470 ods. 2 C. s. p. (na základe ktorého právne účinky úkonov, ktoré nastali v konaní pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované), a prípustnosť dovolaní posudzoval v zmysle § 236, § 237 a § 239 O. s. p.

23. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne. V záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha obmedzeniam, resp. podmienkam (čl. 46 ods. 4 v spojení s čl. 51 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). Právo na súdnu ochranu sa v občianskoprávnom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania. V dovolacom konaní procesné podmienky upravujú ustanovenia § 236 a nasl. O. s. p. (I. ÚS 4/2011).

24. Dovolanie v občianskom súdnom konaní je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým môže dovolací súd zasiahnuť do už odvolacím súdom právoplatne nastoleného stavu právnej istoty účastníkov konania o predmete konania. Preto dovolanie neslúži na nápravu akýchkoľvek väd prvostupňovej alebo druhostupňovej fázy základného konania, ale len väd, ktorých závažnosť zákonodarca povýšil nad právnu istotu účastníkov konania (I. ÚS 35/2013).

25. Dovolanie možno podať iba ak to výslovne pripúšťa zákon (§ 236 ods. 1 O. s. p.). Občiansky súdny poriadok upravuje dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý možno podať len proti právoplatným rozhodnutiam odvolacieho súdu výslovne uvedeným v zákone [§ 238 O. s. p. (pokiaľ ide o rozsudok) a § 239 O. s. p. (pokiaľ ide o uznesenie)], alebo len v prípade výskytu zákonom osobitne vymenovaných závažných procesných väd (§ 237 O. s. p.). Dovoláním z dôvodov uvedených v ust. § 237 O. s. p. je možné napadnúť všetky rozhodnutia odvolacieho súdu bez ohľadu na formu rozhodnutia, na jeho obsah alebo na povahu predmetu konania. Prípustnosť dovolania podľa ust. § 237 O. s. p. nie je daná tým, že dovolateľ tvrdí, že rozhodnutie odvolacieho súdu je postihnuté niektorou z väd uvedených v tomto ustanovení. Dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je v tomto prípade prípustné iba vtedy, ak touto vadou rozhodnutie skutočne trpí, t. j. ak sa stali skutočnosťou, v dôsledku ktorých vada vznikla a prejavila sa v rozhodnutí (postupe) odvolacieho súdu. K tomu, či rozhodnutie odvolacieho súdu trpí niektorou z väd uvedených v ust. § 237 O. s. p., prihliada dovolací súd nielen na podnet dovolateľa, ale z úradnej povinnosti (ust. § 242 O. s. p.).

26. V prejednávanej spore odvolací súd rozhodol uzneseniami. Prípustnosť dovolania proti uzneseniu upravuje § 239 O. s. p. Podľa § 239 ods. 1 O. s. p. je dovolanie prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak a) odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b) odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenských (§ 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p.) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p.

27. Podľa § 239 ods. 2 písm. a/ O. s. p. v znení účinnom do 31. 12. 2014 dovolanie je prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b) ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c) ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.
28. Dovolací súd v zmysle § 451 ods. 3 C. s. p. uvádza, že dovolaním napadnuté uznesenie nevykazuje znaky žiadneho z rozhodnutí podľa § 239 O. s. p., prípustnosť dovolania preto z uvedených ustanovení nemožno vyvodiť.
29. Dovolatelia vady konania v zmysle ust. § 237 písm. a/ až e/, g/ O. s. p. v dovolaní nenamietali a v dovolacom konaní vady tejto povahy nevyšli najavo. Prípustnosť tohto opravného prostriedku preto z uvedených ustanovení nemožno vyvodiť.
30. Dovolatelia vo svojom dovolaní namietli vadu konania podľa § 237 písm. f/ O. s. p., v zmysle ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.
31. Pod odňatím možnosti pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O. s. p.) sa rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa strane sporu znemožní realizácia jej procesných práv, priznaných jej v občianskom súdnom konaní za účelom ochrany jej práv a právom chránených záujmov. Táto vada konania znamená porušenie základného práva strane sporu na spravodlivý proces, ktoré právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“).
32. Predmetnému dôvodu dovolania sú vlastné tri pojmové znaky: 1/ odňatie možnosti konať pred súdom, 2/ to, že k odňatiu možnosti konať došlo v dôsledku postupu súdu, 3/ možnosť konať pred súdom sa odňala strane sporu. Vzhľadom k tej skutočnosti, že zákon bližšie v žiadnom zo svojich ustanovení pojem odňatie možnosti konať pred súdom nešpecifikuje, pod odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné vo všeobecnosti rozumieť taký postup súdu, ktorý znemožňuje strane sporu realizáciu procesných práv a právom chránených záujmov, priznaných jej Občianskym súdnym poriadkom na zabezpečenie svojich práv a oprávnených záujmov.
33. Podľa dovolateľov, k odňatiu možnosti konať pred súdom došlo okrem iného aj tým, že konajúci súd zamietol ich návrhy na pripustenie ich vstupu do sporu podľa § 92 ods. 2 O. s. p., a to na miesto žalobcu. Namiesto toho skúmal platnosť zmluvy, ktorá zakladala prevod práv patriacich žalobcovi na dovolateľov. S týmto postupom sa dovolatelia nestotožnili a takýto postup súdu považujú za nesprávny.
34. Podľa § 92 ods. 2 O. s. p. v znení účinnom ku dňu podania návrhov na vstup do konania, ak po začatí konania nastala právna skutočnosť, s ktorou právne predpisy spájajú prevod alebo prechod práv alebo povinností, o ktorých sa koná, môže navrhovateľ alebo ten, na koho boli tieto práva alebo povinnosti prevedené, alebo na koho prešli, navrhnúť, aby do konania na miesto doterajšieho účastníka vstúpil ten, na koho boli tieto práva alebo povinnosti prevedené, alebo na koho prešli. Súd vyhovie návrhu, ak sa preukáže, že po začatí konania nastala právna skutočnosť uvedená v odseku 2, a ak s tým súhlasí ten, kto má vstúpiť na miesto navrhovateľa; súhlas odporcu alebo toho, kto má vstúpiť na jeho miesto, sa nevyžaduje. Právne účinky spojené s podaním návrhu na začatie konania zostávajú zachované (§ 92 ods. 3 O. s. p.).
35. Podľa § 44 ods. 2 ZKR, právne úkony úpadcu urobené počas konkurzu, ak ukracujú majetok podliehajúci konkurzu, sú voči jeho veriteľom neúčinné; tým nie je dotknutá ich platnosť.
36. V predmetnom spore, zmluvami o postúpení pohľadávky zo dňa 26. 02. 2012 uzavretými medzi spoločnosťou FÉNIX VP, s. r. o. v konkurze ako postupcom a Ing. F. B. a Ing. W. B. ako postupníkmi, boli postúpené pohľadávky spoločnosti FÉNIX VP, s. r. o. v konkurze, voči spoločnosti v úpadku KAVEKO International, s. r. o. Z dôvodu, že Ing. B. a Ing. B. sa stali veriteľmi úpadcu KAVEKO INTERNATIONAL, s. r. o., v rozsahu pohľadávok, ktoré sú predmetom tohto sporu, žiadali pripustiť ich vstup do konania na miesto doterajšieho žalobcu, a to v rozsahu pohľadávok, ktoré boli postúpené. Súd nižších inštancií ich návrh zamietli, pretože dospeli k záveru, že zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 26. 02. 2012, sú neplatné, keď v mene postupcu (spoločnosti FÉNIX VP s. r. o. v konkurze) nekonal správca konkurznej podstaty, ale Ing. Kramarič, ako jeho štatutárny orgán.
37. Dovolací súd s akcentom na § 44 ods. 2 ZKR, ktorým režimom sa konkurz úpadcu spoločnosti

FÉNIX VP, s. r. o., spravuje a ustálenú judikatúru zdôrazňuje, že úkony úpadcu po vyhlásení konkurzu napriek tomu, že oprávnenie úpadcu nakladať s majetkom podliehajúcim konkurzu prešlo na správcu, nie sú postihnuté neplatnosťou. Sú postihnuté len neúčinnosťou voči veriteľom, za predpokladu, že majetok úpadcu ukracujú. Voči iným osobám sú tieto úkony ako platné, tak aj účinné so všetkými dôsledkami, ktoré zákon s nimi spája (viď aj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 1Obo/49/2012 zo 17. júna 2014, ako aj Milan Ďurica, Zákon o konkurze a reštrukturalizácii, nakladateľstvo C. H. Beck 2012, str. 381).

38. Dovolací súd tiež uvádza, že posudzovanie platnosti zmluvy o postúpení pohľadávky, znamená posudzovanie naplnenia predpokladov právneho nástupníctva z pohľadu hmotnoprávnej úpravy a riešenie predbežnej otázky dôležitej pre rozhodnutie vo veci samej. Pri návrhu na pripustenie vstupu strany sporu podľa § 92 ods. 2 a 3 O. s. p., je hmotnoprávne posúdenie právneho úkonu preukazujúceho prevod práv neprípustné, pretože v danom štádiu sa rieši len to, či návrh na zámenu účastníkov bol podaný tým, na koho práva a povinnosti, o ktorých sa koná boli prevedené, či sa tak stalo po podaní návrhu na začatie konania a osoba, ktorá má vstúpiť do konania so zámenou súhlasila a či v návrhu tvrdená skutočnosť je podľa hmotného práva spôsobilá preukázať, že po začatí konania došlo k prechodu alebo prevodu práv a povinností (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 6Cdo/42/2011 z 20. decembra 2011).

39. Vzhľadom na uvedené postup, kedy konajúci súd zamietol návrhy na pripustenie dovolateľov na vstup do konania podľa § 92 ods. 2 a 3 O. s. p., dôvodiac, že zmluva o postúpení pohľadávky je z vyššie uvedených dôvodov neplatná, je so zreteľom na vyššie uvedené takým postupom, ktorým sa dovolateľom odníma možnosť konať pred súdom. Podané dovolanie je preto prípustné a dôvodné.

40. Najvyšší súd Slovenskej republiky, preto dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1, § 450 C. s. p.).

41. V novom rozhodnutí rozhodne odvolací súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 C. s. p.).

42. Odvolací súd je právnym názorom dovolacieho súdu viazaný (§ 455 C. s. p.).

43. Toto rozhodnutie bolo prijaté rozhodnutím senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 5:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. 05. 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.